

”VENAA, PAKKO LAITTAAN TÄÄ RAKKAUSHOMMA HETKEKS MUTELLE”

Suomirapin tuottamat maskuliinisuudet vuoden 2023 kuunnelluimmissa rap-kappaleissa

Heini Savolainen
Kandidaatintutkielma
Median, musiikin ja taiteen tutkimuksen tutkinto-ohjelma, musiikkitiede
Historian, kulttuurin ja taiteen tutkimuksen laitos
Humanistinen tiedekunta
Turun yliopisto
Toukokuu 2025

Kandidaatintutkielma

Tutkinto-ohjelma, oppiaine: Median, musiikin ja taiteen tutkimuksen tutkinto-ohjelma, musiikkitiede

Tekijä: Heini Savolainen

Otsikko: ”Vena, pakko laittaa tää rakkaushomma hetkeks mutelle” – Suomirapin tuottamat maskuliinisuudet vuoden 2023 kuunnelluimmissa rap-kappaleissa

Sivumäärä: 30 sivua

Tässä tutkielmassa käsitellään suomalaisen rap-musiikin tuottamia maskuliinisuuksia ja niiden muodostamaa mieskuvaa. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, millaisia maskuliinisuuksia vuoden 2023 kuunnelluimmissa rap-kappaleissa esiintyy ja miten näitä maskuliinisuuden representaatioita kappaleissa tuotetaan. Tutkimuksen teoreettisena viitekehysenä toimii suomirapin tutkimus, maskuliinisuuden tutkimus sekä näiden yhdistelmä; rapin maskuliinisuuden tutkimus. Tutkimus nojaa teoreettisesti vahvimmin kriittiseen miestutkimukseen. Tutkielman keskeisimpiä käsitteitä ovat maskuliinisuuden eri muodot: hegemoninen maskuliinisuus, hypermaskuliinisuus sekä inklusiivinen maskuliinisuus.

Tutkimuksen aineisto koostuu kymmenestä vuoden 2023 kuunnelluimmasta suomirap-kappaleesta. Tutkimusmenetelmänä toimii diskurssianalyysi, jonka keinoin kappaleiden sanoituksista muodostetaan viisi maskuliinisuuden representaatioita kuvaavaa diskurssia. Muodostetut diskurssit ovat: mies vs. muut miehet -diskurssi, menestys ennen kaikkea -diskurssi, mies hoitaa -diskurssi, nainen objektina -diskurssi sekä mies ja tunteet -diskurssi. Diskursseissa käsitellään muun muassa miesten keskinäistä kilpailuasetelmaa, menestyksen merkityksellisyyttä, miehen roolia elättäjänä ja elämysten tarjoajana, epäasiallista naispuhetta sekä miesten tunteiden ja haavoittuvuuden ilmaisua. Tutkimuksen tuloksista selviää, että aineiston kappaleissa tuotetaan rapille ominaisia hypermaskuliinisuuden kuvauksia, mutta myös vaihtoehtoisia, inklusiivisen maskuliinisuuden kuvauksia. Tutkimuksen tulokset vahvistavat aiempaa tutkimusta, minkä lisäksi aineistosta nousseet diskurssit avaavat uusia näkökulmia rap-musiikissa rakentuvaa maskuliinisuutta koskevaan keskusteluun.

Avainsanat: rap-musiikki, suomirap, rap-lyriikka, maskuliinisuus, hegemoninen maskuliinisuus, inklusiivinen maskuliinisuus, representaatio, diskurssianalyysi

Sisällysluettelo

1	Johdanto	4
1.1	Tutkimusaihe ja sen merkitys	4
1.2	Tutkimuskysymykset	5
2	Tutkimuksen tausta ja teoreettinen viitekehys	6
2.1	Hiphop-kulttuurin ja suomirapin historia	6
2.2	Maskuliinisuuden moninaisuus	7
2.3	Rapin maskuliinisuuden tutkimus	9
3	Tutkimusasetelma	12
3.1	Tutkimusaineisto ja aineistonkeruumenetelmä	12
3.2	Analyysimenetelmä	14
4	Kyllä menestyvä mies hoitaa, vaikka välillä onkin paha mieli	15
4.1	Mies vs. muut miehet -diskurssi	15
4.2	Menestys ennen kaikkea -diskurssi	16
4.3	Mies hoitaa -diskurssi	18
4.4	Nainen objektina -diskurssi	19
4.5	Mies ja tunteet -diskurssi	22
5	Lopuksi	25
5.1	Analyysin yhteenveto ja johtopäätökset	25
5.2	Tutkimuksen rajoitteet ja jatkotutkimus	26
	Lähteet	28

1 Johdanto

1.1 Tutkimusaihe ja sen merkitys

Rap-musiikkia kulutetaan Suomessa nyt enemmän kuin koskaan (esim. Järvinen 2023; Mattila 2023). Lisääntyneen suosion myötä rapin ja sen välittämän sisällön merkitys kasvaa, mikä tekee siitä merkityksellisen tutkimuskohteen. Rap on herättänyt viime vuosina aiempaa suurempaa kiinnostusta tutkijoiden ja musiikin asiantuntijoiden keskuudessa, ja myös mediassa on nostettu enenemissä määrin esille suomirapin tekijöitä ja kappaleiden sanoituksia, joita on ajoittain kritisoitu muun muassa seksistisiksi ja misogynisiksi (esim. Strand 2018). Rap-musiikki on erityisen suosittua nuorten miesten keskuudessa, mikä saa huomion kiinnittymään juuri tähän kuulijakuntaan ja siihen, millaisia vaikutuksia rapilla voi heihin olla. Tästä syystä tutkielma käsittelee suomalaisen rapin tuottamia maskuliinisuuksia ja niiden muodostamaa mieskuvaa. Tutkimuksen tarkoitus on diskurssianalyysin keinoin selvittää, millaisia maskuliinisuuksia tämänhetkisessä suomenkielisessä rap-musiikissa esiintyy ja miten näitä maskuliinisuuden representaatioita suomirapissa tuotetaan. Tutkimus keskittyy rap-lyriikassa tuotettuun maskuliinisuuteen jättäen tarkastelun ulkopuolelle maskuliinisuuden rakentumisen esimerkiksi artistien äänenkäytössä tai kappaleiden audiovisuaalisissa esityksissä.

Musiikki välittää tunteita, asenteita ja mielipiteitä ja sen sisällöillä on mahdollista vaikuttaa kuulijan mieleen ja ajatuksiin. Esimerkiksi altistuminen rap-musiikin välittämille viesteille voi aktivoida ja auttaa ylläpitämään kappaleiden sisältämiä ajatusmalleja, mikä saattaa lopulta näkyä myös siinä, miten ihminen käyttäytyy (Bonnette 2015). Se, millaisia maskuliinisuuksia musiikissa ilmennetään ja tuotetaan, voi vaikuttaa etenkin nuorten kuuntelijoihin näkemyksiin siitä, millainen miehen kuuluu olla tai miten hänen tulee käyttäytyä. Lisäksi musiikissa esiintyvät sukupuolten kuvaukset heijastavat usein ympäröivässä yhteiskunnassa vallitsevaa näkemystä eri sukupuolten edustajista ja suhtautumisesta heihin, minkä ansiosta musiikkia tutkimalla voidaan saada tärkeää tietoa yhteiskunnassa esiintyvistä rakenteista. Koska kielenkäytöllä solmitaan suhteita, muunnetaan käytänteitä sekä rakennetaan tietoa ja sosiaalista todellisuutta (Pietikäinen & Mäntynen 2019; Jokinen ym. 2016), musiikin kautta vallitsevia näkemyksiä ja rakenteita voidaan tukea tai vaihtoehtoisesti pyrkiä muuttamaan.

Tutkielman aihe on ajankohtainen ja tärkeä sekä rap-musiikin suosion että sukupuolten kuvauksiin liittyvän lisääntyneen keskustelun vuoksi. Sukupuoleen liittyvien

representaatioiden kriittisen tarkastelun kautta voidaan pyrkiä tekemään näkyväksi maskuliinisuuksien moninaisuus niin rap-kentällä kuin myös laajemmin yhteiskunnassa (Rinta-Pollari 2024: 269). Lisäksi representaatioiden tarkastelu avaa mahdollisuuden havainnoida, miten kielenkäyttömme vaikuttaa näkemyksiimme asioista ja ilmiöistä, kuten sukupuolista ja niihin liitetyistä ominaisuuksista, ihanteista ja odotuksista. Kielenkäyttömme kautta luomme merkityksiä, ja käyttämämme termit ja ääneen lausutut käsitykset vaikuttavat siihen, millaisia maskuliinisuuden representaatioita rakennamme.

1.2 Tutkimuskysymykset

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää, millaisia maskuliinisuuksia vuoden 2023 kuunnelluimmissa suomirap-kappaleissa esiintyy sekä tarkastella sitä, millä tavoin näitä maskuliinisuuden kuvauksia kappaleiden lyriikoissa tuodaan esille. Tutkimus pyrkii aineiston pohjalta muodostettujen diskurssien kautta vastaamaan seuraavaan pääkysymykseen: *millaisia maskuliinisuuksia suomirap-kappaleissa esiintyy ja miten näitä maskuliinisuuden representaatioita tuotetaan kappaleiden lyriikoissa?* Pääkysymystä täydentää alakysymys: *miten kappaleissa esiintyvät representaatiot suhteutuvat hegemonisen maskuliinisuuden muotoon?* Alakysymyksen avulla analyysi ja sen tulokset on mahdollista linkittää yhteiskunnassa ja rap-musiikissa vallitsevaan hegemonisen maskuliinisuuden muotoon. Hegemonisen maskuliinisuuden ja kappaleissa esiintyvien maskuliinisuuden representaatioiden välisen suhteen kautta voidaan tarkastella kappaleissa tuotettujen maskuliinisuuksien merkityksiä suuremmassa kuvassa; haastavatko vai tukevatko ne yleisiä käsityksiä maskuliinisuudesta?

Tutkielma koostuu viidestä pääluvusta. Seuraavassa luvussa käsitellään tutkimuksen taustaa ja teoreettista viitekehystä. Luvussa perehdytään hiphop-kulttuurin ja suomirapin historiaan sekä maskuliinisuuden moninaisuuteen, ja määritellään tutkimuksen keskeisimmät käsitteet: hegemoninen maskuliinisuus, hypermaskuliinisuus ja inkluusiivinen maskuliinisuus. Tämän lisäksi luvussa käsitellään aiheesta tehtyä aiempaa tutkimusta. Luvussa kolme esitellään tutkimusaineisto sekä käydään läpi aineistonkeruumenetelmä ja tutkimusmenetelmänä käytetty diskurssianalyysi. Luku neljä on tutkimuksen analyysiosio, jossa esitellään analyysin tutkimustulokset, eli aineistosta nousseet viisi diskurssia ja niiden sisältö. Luvussa viisi käydään läpi analyysin keskeisimmät huomiot sekä pohditaan tutkimuksen rajoitteita ja mahdollista jatkotutkimusta.

2 Tutkimuksen tausta ja teoreettinen viitekehys

Tutkielma kiinnittyy vahvasti suomirapin tutkimukseen, maskuliinisuuden tutkimukseen sekä näiden yhdistelmään; rapin maskuliinisuuden tutkimukseen. Seuraavaksi tutkimusta taustoitetaan kartoittamalla ensin lyhyesti hiphop-kulttuurin ja suomirapin historiaa, minkä jälkeen perehdytään maskuliinisuuden tutkimuksen tarjoamiin, tutkimuksen kannalta keskeisiin käsitteisiin. Luvun lopuksi esitellään rapin maskuliinisuudesta tehtyä aikaisempaa tutkimusta.

2.1 Hiphop-kulttuurin ja suomirapin historia

Tutkielmassa perehdytään suomenkielisen rap-musiikin tuottamaan maskuliinisuuteen, mutta ilmiön ymmärtämiseksi on tarpeellista kartoittaa hieman hiphop-kulttuurin syntyä ja kehitystä sekä genren ominaispiirteitä. Tricia Rose avaa hiphop-kulttuurin historiaa teoksessa *Black Noise: Rap Music and Black Culture in Contemporary America* (1994). Rosen (1994: 22) mukaan hiphopin, alkujaan afroamerikkalaisen ja afrokaribialaisen nuorisokulttuurin synty sijoittuu 1970-luvun Yhdysvaltoihin, erityisesti New Yorkin Etelä-Bronxiin. Huonossa sosioekonomisessa tilanteessa elävien nuorten oli luotava tapoja pitää hauskaa ja tehdä itsensä näkyviksi yhteisössä, ja näihin tarpeisiin hiphop-kulttuuri ja sen osa-alueet – rap-musiikki ja -lyriikka, DJ-toiminta, breikkaus ja graffiti – vastasivat (Sykäri ym. 2019: 12–13). New Yorkin köyhien lähiöiden korttelibileistä alkunsa saanut kulttuuri alkoi levitä rap-videoiden ja hiphop-elokuvien kautta laajemmin amerikkalaisten nuorten keskuuteen (Mikkonen 2004: 35) ja nopeasti myös muualle maailmaan.

Hiphop-kulttuuri kasvoi 1980-luvulta lähtien maailmanlaajuisesti, jolloin se alettiin omaksumaan nuorison alakulttuuriksi myös Suomessa (Sykäri ym. 2019: 11). Jani Mikkonen avaa teoksessa *Riimi riimistä: suomalaisen hiphopmusiikin nousu ja tuho* (2004) suomirapin ensiaskeleita. Hiphop-kulttuuriin tutustuttiin Suomessa, tarkemmin Helsingissä, ensin lähinnä breakdancen ja graffitin kautta, jotka tulivat nuorille tutuiksi elokuvista (Mikkonen 2004: 36). Mikkosen (2004) mukaan Suomessa rap-musiikkia tehtiin ensin englanniksi ja kappaleissa jäljiteltiin muutenkin paljon Yhdysvalloista levinnyttä, niin kutsuttua alkuperäistä tyyliä. 2000-luvun edetessä suomirap kasvatti suosiotaan ja hetkellisen suvantovaiheen jälkeen 2010-luvulle tultaessa se valtavirtaistui selvästi; rap-artistit tulivat tutuiksi koko kansalle ja heidän keikkojaan alettiin järjestää suurilla areenoilla. Nykyään suomirap kuuluu ja sen tekijöitä

näkyä kaikkialla aina suosituimmista radiokanavista festivaaleihin ja tv-ohjelmiin. (Sykäri ym. 2019.)

Hiphop-kulttuurin keskiössä ovat sen alkuaajoista lähtien olleet performatiivisuus ja taiteellinen itseilmaisuus sekä yhdessä luomisen ja toisilta oppimisen ihanne (Sykäri ym. 2019: 12) ja nämä piirteet ovat nähtävissä hiphopin eri muodoissa edelleen. Hiphopin paikka- ja kulttuurisidonnaisuuden (Paleface 2011) vuoksi suomirap on muotoutunut omanlaisekseen yhdysvaltalaisen perinnön lisäksi suomalaisen kulttuurin ja ympäristön seurauksena. Musiikintutkija Inka Rantakallion (2018: 365) mukaan suomalaiseen rap-musiikkiin ovat vaikuttaneet kotimainen työväenlauluperinne sekä runolauluperinne, kansanmusiikki ja suomirock. Rapille ominainen oman paremmuuden korostaminen (Rantakallio 2018: 372) sekä uho ja aggressiivisuus ovat kuultavissa suomirapissa tänäkin päivänä. Toisaalta Rantakallio (2018: 376) toteaa, että myös henkisyys ja filosofinen ajattelu ovat olleet alusta asti rapissa läsnä ja ovat sitä edelleen. Suomirap tarjoaa juuri monipuolisuutensa takia mielenkiintoisen tutkimuskohteen, josta voi riittävän perehtymisen kautta löytää yhä uusia, jopa yllättäviä piirteitä, jotka haastavat vallitsevaa käsitystä rap-musiikista. Huomionarvoista on kuitenkin myös se, että valtaosa rapin ominaispiirteistä kytkeytyy yleisesti maskuliinisuuteen liitettyihin ominaisuuksiin, mikä osaltaan voi selittää rapin sukupuolittuneisuutta ja miesvaltaisuutta.

2.2 Maskuliinisuuden moninaisuus

Tutkimus nojaa teoreettisesti vahvimmin kriittiseen miestutkimukseen ja sen tuottamaan tietoon maskuliinisuuden moninaisuudesta. Seuraavaksi käydään läpi maskuliinisuuden ja sen eri muotojen määritelmät sekä hahmotetaan lyhyesti niiden suhdetta rap-musiikkiin ja sen ominaispiirteisiin.

Maskuliinisuus on käsite, jota kuulee käytettävän niin tieteellisten tutkimusten kuin arkisten keskusteluidenkin yhteydessä. Yksinkertaisimmillaan maskuliinisuudella tarkoitetaan miessukupuoleen liitettyjä ominaisuuksia, piirteitä ja käyttäytymismalleja. Kriittistä miestutkimusta tehneen Arto Jokisen (2003: 10) mukaan maskuliinisuus ei viittaa ainoastaan siihen, mitä kulttuurissa pidetään miesmäisenä tai miehisenä, vaan myös siihen, mitä kulttuurissa miesten oletetaan tekevän, tuntevan ja puhuvan. Maskuliinisuus on siis miesten ominaisuuksien ideaali, jota kohti miesten tulee pyrkiä ja jonka kriteereiden täyttymisen perusteella miehen arvostus määräytyy (Jokinen 2003: 10). Länsimaisessa kulttuurissa

maskuliinisina ominaisuuksina pidetään muun muassa tunteiden kontrollia, toiminnallisuutta, hallitsevuutta, suoriutumista, rationaalisuutta ja fyysistä voimaa (Jokinen 2010: 128).

Maskuliinisuutta on määritelty monien ihmistieteiden piirissä, mutta erityisesti sukupuolentutkimuksessa, jossa miessukupuoleen viittaamisen sijaan puhutaan usein juuri maskuliinisuudesta. Maskuliinisuus, kuten myös sen vastakohtaksi ymmärretty feminiinisyys, ovat ihmisten tuottamia merkitysrakenteita sukupuolista, jotka ovat rakennettuja, ideologisia ja muutettavissa (Jokinen 2010: 129). Tämän vuoksi maskuliinisuuden yksiselitteinen määrittely on vähintäänkin ongelmallista. Ongelmallisuudestaan huolimatta käsitteen määrittely on kuitenkin tarpeellista, jotta maskuliinisuutta koskevaa tutkimusta on mahdollista tehdä. Yksi keskeisin maskuliinisuuden parissa työskennellyt ja sen määritelmiä kehittänyt tutkija on Raewyn (aiemmin R.W.) Connell. Connellin teoksessa *Masculinities* (2005) esiintuoma, ja esimerkiksi edellä mainitun Arto Jokisen tutkimuksessaan hyödyntämä teoria maskuliinisuuden moninaisuudesta toimii pohjana myös tälle tutkielmalle. Seuraavaksi käydään läpi tutkimuksen kannalta olennaisimmat maskuliinisuuden käsitteet.

Antonio Gramscin kehittelemä hegemonian käsite pohjautuu alun perin luokkasuhteisiin ja kulttuuriseen dynamiikkaan, jossa ryhmä vaatii ja ylläpitää johtavaa asemaa yhteiskunnassa (Connell 2005: 77). Hegemonisella maskuliinisuudella viitataan tietyssä ajassa ja paikassa esiintyvään kulttuurisesti idealisoituun maskuliinisuuteen – maskuliinisuuden muotoon, joka on yleisesti hyväksytty ja tavoiteltu ja muihin maskuliinisuuden muotoihin nähden korkeammassa asemassa (Jokinen 2010: 131; Connell 2005: 76–77). Connell (2005: 77) korostaa, että tietyn maskuliinisuuden hegemoninen asema voi murentua ja maskuliinisuuksien hierarkiassa korkeimmalla oleva maskuliinisuuden muoto muuttua. Toisin sanoen se maskuliinisuuden muoto, joka tällä hetkellä on Suomessa tai rap-musiikissa tavoiteltu ja ihannoitu sekä muihin muotoihin nähden valta-asemassa, voi muuttua, vaikkakaan ei helposti. Hegemonisen maskuliinisuuden ollessa muita maskuliinisuuden muotoja korkeammassa asemassa, muita maskuliinisuuksia arvioidaan suhteessa siihen.

Rap-musiikissa hegemonisessa asemassa oleva maskuliinisuuden muoto on tyypillisesti hypermaskuliinisuus, joka pyrkii ylikorostamaan miehisenä pidettyjä ominaisuuksia ja piirteitä (Rinta-Pollari 2024: 267, 275). Hypermaskuliinisuudella tarkoitetaan korostuneen maskuliinisia kuvastoja, joille ominaista on esimerkiksi tunteeton suhtautuminen seksuaalisuuteen sekä väkivallan ja vaarallisuuden ihannoiti (Rinta-Pollari 2024: 268 [Mosher & Sirkin 1984: 150]). Esimerkkeinä hypermaskuliinisuuden ilmenemisestä toimivat

rapin misogyniset lyriikat sekä oman statuksen ja erinomaisten rap-taitojen korostaminen. Myös esimerkiksi ihanne useista seksikumppaneista ja itsen, miehen, asettaminen naisten yläpuolelle on tyypillistä rapin hypermaskuliinisissa sisällöissä. (Rinta-Pollari 2024: 267, 271, 277.) Tulevassa analyysissä aineistosta tehtyjä havaintoja tarkastellaan suhteessa hegemoniseen hypermaskuliinisuuden muotoon sen valta-aseman takia.

Inklusiivinen maskuliinisuus tarjoaa vaihtoehdon edellä mainitulle hegemoniselle, rapin kontekstissa hypermaskuliiniselle mieheyden muodolle. Eric Andersonin and Mark McCormackin (2018) mukaan inklusiivisella maskuliinisuudella viitataan maskuliinisuuteen, joka kyseenalaistaa sukupuolen ja seksuaalisuuden normeja ja pyrkii tunteiden vapaaseen ilmaisuun. Inklusiivinen maskuliinisuus haastaa jo olemassa olevia maskuliinisuuksia, kuten hypermaskuliinisuutta, ja antaa tilaa kaikenlaisille maskuliinisuuksille (Rinta-Pollari 2024: 276). Rinta-Pollarin (2024: 280, 282) mukaan inklusiiviseen maskuliinisuuteen kuuluu muun muassa monenlaisten tunteiden salliminen ja sanallistaminen esimerkiksi tuen hakemisen ja avun pyytämisen muodossa – kaikenlaisten tunteiden näyttäminen on sallittua ja jopa suotavaa. Rapissa inklusiivista maskuliinisuutta ilmennetään muun muassa puhumalla avoimesti tunteista sekä ilmaisemalla omaa haavoittuvuutta ja epävarmuutta (Rinta-Pollari 2024: 277, 282). Rinta-Pollari (2024: 277) liittyy inklusiivisuuteen myös ajatuksen siitä, että maskuliinisuuden representoimiseen voi sisältyä useita eri maskuliinisuuksia, jotka limittyvät ja sekoittuvat toisiinsa. Näin esimerkiksi rapissa artistit voivat tuoda sisällössään esille hypermaskuliinisuuden kuvastoja ja samalla tietoisesti rikkoa näitä kuvastoja esimerkiksi lisäämällä tunnepuhetta (Rinta-Pollari 2024: 277). Maskuliinisuuden eri muodot kietoutuvat ja limittyvät toisiinsa, eikä niiden täydellinen erottaminen ole tarkoituksenmukaista, tai edes mahdollista, mikä oli huomattavissa myös tämän tutkimuksen aineistoa analysoitaessa.

2.3 Rapin maskuliinisuuden tutkimus

Hiphop-kulttuuria ja sen lieveilmiöitä on tutkittu paljon. Julkaisuissa nousee esille hiphop-kulttuurin ja sen osa-alueiden, kuten rap-musiikin kehittyminen Yhdysvalloissa (esim. Rose 1994; Sykäri ym. 2019), rapin ja suomirapin ominaispiirteet (esim. Sykäri ym. 2019; Rantakallio 2018) sekä monet hiphop-kulttuurin mukana pinnalle nousseet ilmiöt. Suomirapin historiasta ovat musiikintutkijoiden sijaan kirjoittaneet lähinnä toimittajat (esim. Mikkonen 2004) sekä artistit itse (Paleface 2011). Yleisesti rapin maskuliinisuutta on maailmalla käsitelty jonkin verran ja suomirapin maskuliinisuus on erityisesti viime vuosina kiinnostanut

kotimaisia tutkijoita. Rapissa tuotettua maskuliinisuutta on tutkittu lyriikoiden (Niemelä 2023; Rinta-Pollari 2024) lisäksi esimerkiksi rap-albumeiden kansitaiteen (Kilpeläinen 2018) kautta.

Suomirap-lyriikoiden maskuliinisuutta käsitteleviä ja aihetta sivuavia tutkimuksia on tehty viime vuosina useita. Rap-lyriikoissa ilmenevää naiskuvaa sekä sukupuolten representaatioita ovat tutkineet Suvi-Kukka Hynynen (2017) ja Sofia Tikanmäki (2019). Vaikka tutkimuksissa on perehdytty ennen kaikkea siihen, miten naisista puhutaan ja millaista naiskuvaa aineiston kappaleet tuottavat, voidaan niiden nähdä tuovan esille samalla myös rapin maskuliinisuuksien muotoja. Hynynen (2017) ja Tikanmäen (2019) tutkimuksissa tarkastelussa olleet kappaleet sekä vahvistivat että purkivat sukupuolistereotyyppioita: aineistoista nousi naista esineellistävä kieltä, mutta toisaalta miehet näyttäytyivät lyriikoissa myös haavoittuvina ja naisia kunnioittavina. Miesten maskuliinisuutta ja marginaalisuutta on tutkinut Aku Niemelä (2023) aineistonaan rap-artisti Hurtan lyriikat. Tutkimus on toteutettu sosiaalityön ja marginaalitutkimuksen näkökulmasta tarjoten uudenlaista perspektiiviä aiheeseen.

Alma Rinta-Pollari (2024) on tutkinut niin kutsutussa runopoikarapissa esiintyviä maskuliinisuuksia analysoimalla yksittäisiä kappaleita artisteilta Paperi T, Lauri Haav ja Ibe. Analyysin perusteella Rinta-Pollari (2024: 284) toteaa, että kappaleissa kapinoidaan hegemonisen hypermaskuliinisuuden normia vastaan, vaikkakin inklusiivisen maskuliinisuuden representoimisen lisäksi lyriikoissa toistetaan rapille tyypillisen hegemonisen hypermaskuliinisuuden kuvastoja. Ella Rantalaisen (2021) tutkimus maskuliinisuuden representaatioista Paperi T:n esikoisrunokokoelmassa tuottaa samankaltaisia tuloksia; runot eivät yksioikoisesti ylitä tai alita perinteisiä rajoja, mutta rikkovat hegemonista maskuliinisuutta. Kuitenkin useissa runoissa mukaillaan hegemonista maskuliinisuutta esimerkiksi väkivallan, heteroseksuaalisuuden ja kilpailun teemojen kautta (Rantalainen 2021). Edellä mainituista esimerkiksi Hynynen (2017), Rantalaisen (2021) ja Tikanmäen (2019) tutkimusten tutkimusmenetelmä ja analyysiprosessit vastaavat tapaa, jolla tämä tutkimus toteutetaan.

Hiphop-kulttuurin osana kehittynyt rap-musiikki – eli rytmikkääseen musiikkiin yhdistetty riimitetyn tarinankerronnan muoto (Rose 1994: 22) – on niin Suomessa kuin muualla maailmalla laajasti tutkittu aihe, jonka sisällöt kiinnostavat tutkijoita etenkin nyt, kun rap on vakiinnuttanut asemansa osana valtavirtamusikkoa. Suomirapin maskuliinisuudesta tehdyissä tutkimuksissa on noussut esille melko monipuolisesti erilaisia, myös inklusiivisen

maskuliinisuuden representaatioita, vaikkakin tutkimusten perusteella rap-lyriikassa on tuotettu tasaisesti genrelle ominaista hypermaskuliinisuutta. Genrepiirteiden vaikutus rap-musiikin sisältöihin on tarpeen huomioida aiheeseen liittyvää tutkimusta tehdessä (Rantakallio 2018: 381), mutta lisäksi on suotavaa arvioida, voiko kaikkia valintoja perustella tämän kautta. Vaikka rapin maskuliinisuutta koskevaa tutkimusta on tehty rap-lyriikkaa aineistona käyttäen, tietyille ajanjaksolle keskittyntä, monen artistin musiikkia kattavaa tutkimusta ei ole tiettävästi tähän mennessä toteutettu. Tästä syystä käsillä oleva tutkimus voi tuoda uusia näkökulmia rap-musiikin maskuliinisuutta koskevaan keskusteluun sekä tarjota ajankohtaisen näkemyksen suomirapissa tuotetusta maskuliinisuudesta. Monipuolinen aiempi tutkimus rap-musiikista ja sen maskuliinisuudesta tarjoaa hyvät edellytykset uuden tutkimuksen tekemiselle.

3 Tutkimusasetelma

3.1 Tutkimusaineisto ja aineistonkeruumenetelmä

Seuraavaksi esitellään tutkimuksen aineisto ja aineistonkeruumenetelmä sekä tutustutaan hieman aineiston kappaleiden esittäjiin. Tutkimuksen pyrkimyksenä on muodostaa mahdollisimman edustava ja kattava käsitys ajankohtaisen suomirapin tuottamasta maskuliinisuudesta. Laajan kuulijakunnan ja kulutuksen myötä suosituimpien rap-kappaleiden merkitys on suurin, minkä vuoksi tutkimus keskittyy niiden sisältöön. Aineisto koostettiin Spotifyn kokoamalta listalta ”Suosituimmat biisit 2023”, johon on kerätty vuoden 2023 50 kuunnelluinta kappaletta Suomessa. Lista päivittyi joulukuussa 2024 ”Suosituimmat biisit 2024” -listaksi, mutta aineisto oli jo ehditty muodostaa edeltävän vuoden suosituimmista kappaleista. ”Suosituimmat biisit 2023” -listalta poimittiin kymmenen suomirap-kappaletta eri esittäjiltä monipuolisen aineiston aikaansaamiseksi. Osalta rap-artisteista listalle oli päässyt useampi kappale, jolloin heiltä valittiin eniten kuunteluja kerryttänyt kappale osaksi aineistoa. Lopullinen aineisto koostuu artistien AHTI, Blacflaco, Cledos, Costi, Gettomasa, ibe, Jore & Zpoppa, Lauri Haav, Sexmane ja william kappaleista, joissa osassa on myös vierailevana esiintyjänä toinen rap-artisti. Analysoitavat kappaleet ovat:

AHTI feat. Costi – Yksinkertasta (2022)

Blacflaco feat. Korelon – Julkinen persoona (2023)

Cledos feat. ibe – Kauemmas (2023)

Costi – Maailman ympäri (2023)

Gettomasa – Meit ei oo (2023)

ibe – BLONDINA (2023)

Jore & Zpoppa feat. william – Bämä (2022)

Lauri Haav – Aino (2023)

Sexmane – 40K (2022)

william feat. Korelon – Ei vitus (2023)

Gettomasa on yksi suomirapin tunnetuimmista nimistä ja Spotifyn vuoden 2023 toiseksi kuunnelluin artisti Suomessa (Mattila 2023). Musiikissaan artisti korostaa valtaosin hegemoniselle maskuliinisuudelle ominaisia piirteitä, kuten menestystä ja sen tuomia iloja, sekä omaa paremmuuttaan muihin rap-artisteihin nähden. Lisäksi hypermaskuliinisuuteen

kuuluvaa naisia alentavaa puhetta esiintyy Gettomasan kappaleissa jonkin verran. Artistit Cledos ja Costi ovat Gettomasaa tuoreempia nimiä, mutta heidän musiikissaan pyöritään samankaltaisten teemojen ympärillä edustaen niin ikään hypermaskuliinisuutta. AHTI ja Sexmane käsittelevät musiikissaan edellä mainittuja artisteja enemmän tunteita ja henkilökohtaisia kokemuksia inkluusiivisen maskuliinisuuden tapaan, mutta tätä lukuun ottamatta heidänkin musiikkinsa nojaa valtaosin hegemoniselle maskuliinisuudelle ominaisiin piirteisiin. Hieman uudempaa suomirapin suuntausta edustavat artistit Blacflaco, duo Jore & Zpoppa ja Korelon ja osin myös william. Näiden artistien kappaleet sisältävät aineistosta eniten hypermaskuliinisuudelle ominaista seksististä ja naista alentavaa puhetta eikä artistien musiikissa juurikaan kuulla inkluusiivista maskuliinisuutta kuvastavaa sisältöä, kuten tunteiden ilmaisua.

Artisti Lauri Haav on kasvattanut suosiotaan erityisesti viimeisten kuuden vuoden aikana. Artistin kuunnelluimpiin kappaleisiin kuuluu rapille ominaisia, menestyksen korostamista sekä uhoamista sisältäviä kappaleita, mutta myös kappaleita, joissa käsitellään puhtaasti tunteita. Ibe on ollut pitkään yksi Suomen suosituimmista rap-artisteista ja vuonna 2023 artisti komeili Spotifyn kuunnelluimpien artistien listan kärkipaikalla (Mattila 2023). Lauri Haav ja Ibe olivat osana aiemmin mainittua Alma Rinta-Pollarin (2024) tutkimusta, jossa hän analysoi runopoikarapin tuottamia maskuliinisuuksia. Tutkimuksessaan Rinta-Pollari (2024) osoitti, kuinka molempien artistien kappaleissa tuotettiin hypermaskuliinisuuden lisäksi inkluusiiviselle maskuliinisuudelle ominaista kuvastoa muun muassa näyttämällä omaa haavoittuvuutta ja epävarmuutta sekä puhumalla tunteista avoimesti. Lisäksi Rinta-Pollari (2024) toi esille, että samojen artistien kappaleissa ja jopa yksittäisten kappaleiden sisällä voi esiintyä sekä hypermaskuliinisuuden että inkluusiivisen maskuliinisuuden piirteitä. On siis tärkeää huomioida, että tähänkään aineistoon kuuluvia artisteja ja heidän musiikkiaan ei pysty eikä ole tarkoituksenmukaista pyrkiä niputtamaan tietynlaisen sisällön ja maskuliinisuuden muodon edustajiksi.

Analyysin tekeminen aloitettiin kuuntelemalla aineiston kappaleet useaan kertaan ja litteroimalla niiden lyriikat. Lyriikoiden litteroimiseen käytettiin apuna Spotifyn sanoitusominaisuutta sekä genius.com-sivustoa. Kappaleista poimittiin sanoja, lauseita sekä laajempia ilmaisuja, joissa huomattiin olevan kytköksiä maskuliinisuuden representaatioihin ja joiden voitiin nähdä tuottavan miessukupuolesta tietynlaista kuvaa. Tämän jälkeen poimituista lyriikoista etsittiin yhteneväisyyksiä, joiden perusteella sanoitukset ryhmiteltiin erilaisten diskurssien alle. Diskurssit esitellään luvussa neljä.

3.2 Analyysimenetelmä

Tutkimuksen menetelmänä toimii diskurssianalyysi. Teoksessa *Uusi kurssi kohti diskurssia* (2019) Sari Pietikäinen ja Anne Mäntynen käyvät läpi diskurssianalyysin lähtökohtia, sen avaamia mahdollisuuksia tutkimusmenetelmänä sekä itse analyysiprosessia. Pietikäisen ja Mäntynen (2019) mukaan diskurssintutkimuksessa keskeistä on ajatus kielestä sosiaalisena toimintana ja tutkimuksen kohteena on kielen rakenteen sijaan se, mitä ja miten asioita kielen keinoin tehdään. Lisäksi diskurssintutkimuksessa kielenkäytön nähdään rakentavan sosiaalista todellisuutta (Jokinen ym. 2016), eli esimerkiksi sitä, millaisena eri sukupuolet nähdään. Näiden seikkojen myötä diskurssianalyysi vastaa tutkimuksen pyrkimykseen löytää aineistosta maskuliinisuutta kuvaavia diskursseja, joiden pohjalta on mahdollista muodostaa kuvaa siitä, millaista maskuliinisuutta ja sen kautta rakentuvaa mieskuvaa suomirapissa tuotetaan. Pietikäisen ja Mäntynen (2019) mukaan termillä ”diskurssi” voidaan viitata eri yhteyksissä ja tilanteissa hieman eri asioihin. Tässä tutkimuksessa diskurssilla tarkoitetaan kielenkäytön tapaa, jolla käsiteltävää aihetta merkityksellistetään; diskurssit rakentuvat sanavalinnoista, lauseista ja niistä muodostuvista kokonaisuuksista, jotka lopulta luovat käsityksiä ja merkityksiä.

Diskurssintutkimuksessa kielenkäyttö yhdistetään tilanteisiin, tiettyyn aikaan ja paikkaan, sekä laajempaan yhteiskunnalliseen kontekstiin (Pietikäinen & Mäntynen 2019; Jokinen ym. 2016), mikä avaa mahdollisuuden tarkastella aineiston kieltä ja sieltä nousevia diskursseja myös laajemmassa kuvassa osana yhteiskunnallisia ilmiöitä. Analyysissa pyritään huomioimaan aineiston kielen ja sisällön suppeamman kontekstin lisäksi niiden kytkeytyminen muihin kokonaisuuksiin; aineistosta nousseiden diskurssien merkityksiä tarkastellaan suhteessa rap-musiikkiin, mutta myös laajempiin kulttuurisiin ilmiöihin. Diskursseja tutkimalla voidaan havaita, miten laajemmat yhteiskunnalliset, kulttuuriset ja sosiaaliset kokonaisuudet ja prosessit näkyvät kielellisessä todellisuudessa (Pietikäinen & Mäntynen 2019). Tämän seurauksena myös diskurssien merkitys tulee näkyväksi; diskurssit tuottavat kielellisen todellisuuden merkityksiä ja käsityksiä samalla, kun laajemmat kokonaisuudet vaikuttavat diskursseihin. Tämä pyritään tuomaan esille analyysissa pohtimalla aineistosta nousseiden diskurssien edustamien maskuliinisuuksien yhteyttä esimerkiksi yhteiskunnassa vallitsevaan maskuliinisuuden muotoon ja sen luomiin odotuksiin koskien mieheyttä.

4 Kyllä menestyvä mies hoitaa, vaikka välillä onkin paha mieli

Tässä luvussa käsitellään aineistosta nousseita havaintoja maskuliinisuuden representaatioista ja niiden muodostamasta mieskuvasta. Aineistossa esiintyi toistuvia aiheita, puhetyylejä ja näkemyksiä, jotka jaettiin diskursseihin. Luvun otsikolla pyritään kuvaamaan, millaisella skaalalla aineistosta poimitut diskurssit liikkuvat ja millaista sisältöä niissä esiintyy.

Muodostetut diskurssit nimettiin seuraavasti: mies vs. muut miehet -diskurssi, menestys ennen kaikkea -diskurssi, mies hoitaa -diskurssi, nainen objektina -diskurssi sekä mies ja tunteet -diskurssi.

Näiden diskurssien ulkopuolelle jäi monia aineistosta nousseita, maskuliinisuuteen liitettävissä olevia ilmaisuja, jotka eivät niiden yksittäisyyden vuoksi luoneet omaa diskurssia eivätkä asettuneet mihinkään muodostetuista diskursseista. Diskurssia ei muodostettu myöskään yksinomaan menestystä ja rahaa käsittelevistä lyriikoista, vaikka niihin liittyvää sisältöä esiintyi valtaosassa aineiston kappaleita. Menestymisellä ja suurella pankkitilillä leveys ovat sekä yleisesti hegemoniseen maskuliinisuuteen että rap-musiikkiin liitettyjä piirteitä, joten yksinomaan niiden käsittely diskurssina koettiin tarpeettomaksi. Teema nousee kuitenkin selkeästi esille etenkin menestys ennen kaikkea -diskurssissa. Onkin siis tärkeää huomioida, etteivät seuraavaksi käsiteltävät diskurssit kata kaikkia maskuliinisuuden representaatioita, joita aineistossa esiintyi.

Seuraavaksi aineistosta nousseet diskurssit ja niiden piirteet esitellään kappaleiden lyriikoista löytyneiden esimerkkioitteiden avulla. Lyriikoiden esimerkkioitteet on numeroitu, mikä helpottaa aineiston käsittelyä ja esimerkkeihin viittaamista.

4.1 Mies vs. muut miehet -diskurssi

Aineistossa nousi toistuvasti esille artistin vertaaminen muihin miehiin. Valtaosassa kappaleista artistin ja toisten miesten välille tehtiin eroa vähättelemällä muita miehiä ja nostamalla omaa itseä heidän yläpuolelleen. Konkreettisimmin tämä tulee esille esimerkissä 1, jossa suoraan todetaan artistin ja toisen miehen eron olevan se, että toisen miehen voi korvata, mutta häntä itseään ei. Samassa kappaleessa, esimerkissä 2, itseen viitataan ”isinä” ja muihin miehiin ”poikina”. Tällä halutaan tuoda esille artistin valta-asema muihin miehiin nähden ja luoda itsestä kuvaa muita miehiä opettavana auktoriteettina. Muiden miesten haukkumista esiintyy esimerkeissä 3 ja 4, joissa muut miehet ovat ”pellejä” ja ”yksinkertaisia”. Oma menestystä ja saavutettua parempaa asemaa muihin miehiin nähden

korostetaan esimerkeissä 5 ja 6. Esimerkissä 5 artistin kerrotaan saavan yhdestä keikasta saman verran rahaa kuin toinen mies tekemästään työstä kuukaudessa, ja esimerkissä 6 nostetaan esille, että artistin seinällä komeilee menestystä ilmentävä platinal levy samaan aikaan, kun toisen miehen tyttöystävän seinällä roikkuu kyseisen artistin juliste. Esimerkissä 7 tuodaan ilmi, kuinka kasvotusten artistin kanssa kaveerataan, mutta selän takana hänestä puhutaan toisten miesten toimesta pahaa.

- 1) jos et sä hiffaa meidän eroo, mä voin kertoa / sä oot korvattavissa (Aino)
- 2) pakko alkaa näitä opettamaan kuka se isi oli / mee nyt poika kotiin siitä kasvamaan (Aino)
- 3) ja nää pellet änkee sinne [genreen] niin ku niil ois jotain annettavaa (Aino)
- 4) se ei oo nii yksinkertasta / kaikki asiat ei oo, vaikka sä ite oot (Yksinkertasta)
- 5) sun muijan seinäl on mun juliste, mun seinäl platinaa (Yksinkertasta)
- 6) mä teen yhdest keikasta / sen mitä sä teet kuus (Yksinkertasta)
- 7) moni äijä puhuu paskaa daily / mut kun me nähää se on: ”bro-bro veli-veli” (Julkinen persoona)

Sekä hegemonisen maskuliinisuuden että rap-musiikin ominaispiirteisiin kuuluu olennaisesti kilpailu ja vastakkainasettelu etenkin miesten, ja rapin kontekstissa rap-artistien, keskuudessa. Myös aiemmassa tutkimuksessa (esim. Rantalainen 2021) on tunnistettu maskuliinisuuden rakentuvan miesten keskinäisen kilpailun kautta. Täten ei ole kovinkaan yllättävää, että kilpailuasetelma ja oman paremmuuden korostaminen tulivat esille myös tämän tutkimuksen aineistossa.

4.2 Menestys ennen kaikkea -diskurssi

Tässä diskurssissa keskitytään aineistossa esiintyneisiin kuvauksiin koskien miesten suhtautumista uraan ja menestymiseen, sekä huomioon siitä, että edellä mainitut nousivat aineistossa miesten prioriteeteissa ihmissuhteiden ja etenkin romanttisten suhteiden yläpuolelle. Kuten aiemmin on mainittu, menestyminen on yleisesti hegemonisessa maskuliinisuuden muodossa ihannoitua ja myös rap-musiikissa oman uran eteneminen ja sen mukanaan tuomat edut ja huvitukset, kuten raha sekä kalliit vaatteet ja asusteet, ovat asioita,

joita halutaan korostaa ja esitellä muille. Aineistosta erottui ilmaisuja, joissa selkeästi uraan ja omaan itseen keskittyminen menivät romanttisten ihmissuhteiden edelle.

Esimerkissä 1 artisti korostaa tarvetta pysyä kiinni omissa rutiineissaan ja työskentelyssään, eikä tästä syystä ehdi tavata naista. Samassa kappaleessa, esimerkissä 2, artisti toteaa, että on ”pakko laittaa tää rakkaushomma hetkeks mutelle”. Termillä ”mutelle” viitataan romanttisten suhteiden hiljentämiseen, syrjään laittamiseen, jotteivat ne häiritse muuta, tärkeämmäksi koettua tekemistä. Samaa teemaa jatkaa esimerkki 3, jossa artisti kokee, että hänen olisi helpompaa olla pitämättä kiinni romanttisesta suhteestaan, koska hänen on ”pakko mennä täysii”. Esimerkki 4 on kappaleesta, jossa artisti käsittelee tuoretta eroa. Kappaleessa artisti toteaa ”nyt mä työnnän kaiken mikä hidastaa mua syrjään” viitaten ”kaikella” muun muassa päätyneeseen suhteeseensa ja entiseen kumppaniinsa. Esimerkissä 5 artistin täytyy palata Helsinkiin töidensä pariin ja nainen jää itkemään hänen peräänsä. Oman itsen etusijalle laittaminen tulee esille myös esimerkissä 6, jossa artisti toteaa naiselle nyt olevan ”uus season, me and me” eli uusi kausi, johon kuuluu vain minä.

- 1) mimmi kysyy missä meen tänään, ehinkö mä ees nähä / mitä sä nyt veikkaat mitä teen tänään / perus päivä, hommii studiolla, myöhemmin treeni / en voi lipsuu tästä kuvioista todellakaan (Aino)
- 2) venaa, pakko laittaa tää rakkaushomma hetkeks mutelle (Aino)
- 3) sanoin sillo ”ois helpompi, jos en pidä sust enää kii” / tiän mun on pakko mennä täysii, laitan lisää pläkkei seinii (Kauemmas)
- 4) nyt mä työnnän vaa kaiken mikä hidastaa mua syrjään (Meit ei oo)
- 5) meikit valuu kohta, ku joudun menee takas Stadii, ne tarvii mua siel (BLONDINA)
- 6) veija, pardon me, nyt uus season, me and me (Bämä)

Esimerkkien perusteella voidaan nähdä, että työn tekeminen ja siitä seuraava menestys ovat miehille tärkeämpiä kuin romanttisten suhteiden rakentaminen ja ylläpitäminen. Toisaalta tämän tärkeysjärjestyksen voidaan ajatella heijastavan miesten näkemystä siitä, mitä heiltä miehinä odotetaan eikä ainoastaan sitä, mitä he itse haluavat tai pitävät tärkeänä. Seuraavaksi käsiteltävässä diskurssissa pohditaan miehen menestyksen kautta saavutettuja mahdollisuuksia huolehtia taloudesta ja tarjota elämyksiä naiselle. Voitaisiin siis ajatella, että

työn tekemisen ja menestymisen laittaminen etusijalle on väylä saavuttaa tavoiteltu asema, jossa mies pystyy huolehtimaan itsensä lisäksi myös naisesta.

4.3 Mies hoitaa -diskurssi

Mies hoitaa -diskurssi käsittelee miehen roolia elättäjänä, huolehtijana ja pelastajana. Aineiston kappaleissa toistui tilanne, jossa nainen artistin mukaan haluaa ja jopa vaatii mieheltä asioita ja mies useimmiten vastaa näihin vaatimuksiin. Esimerkeissä 1 ja 2 naisen sanotaan haluavan mieheltä kaiken, ”ain vaa lisää”, ja esimerkissä 3 artistin kerrotaan ”spendaavan” eli käyttävän rahaa naiseen eikä nainen ole tästä häpeissään. Esimerkeissä korostuu asetelma, jossa miehen odotetaan huolehtivan ja tarjoavan naiselle asioita, mikä voidaan nähdä epäreiluna miehen kannalta. Toisaalta varallisuuden epätasainen jakautuminen parisuhteen osapuolten kesken avaa mahdollisuuden valta-asemien syntymiselle ja taloudelliselle väkivallalle.

- 1) tyttö sä oot diiva, haluut multa kaiken, ei kelpaa mikään muu (BLONDINA)
- 2) haluut mult tän ja tän, haluut mult ton ja ton / ain vaa lisää, vaik oon antanu jo liian paljon (Kauemmas)
- 3) spendaan suhu ja sä et tunne shame (Kauemmas)

Esimerkeissä 4 ja 5 artisti tuo esille, että hän voi viedä naisen matkustamaan maailman ympäri ja tämä voi vapaasti valita kohteen, jonne he menevät. Näissä esimerkeissä korostuu lähtökohtaisesti miehen puhdas halu miellyttää naista ja tarjota tälle uusia kokemuksia. Kuitenkin esimerkeissä tuodaan esille miehen kykeneväisyys toteuttaa naisen toiveita, minkä seurauksena miehen varallisuus tehdään näkyväksi. Esimerkki 6 eroaa aiemmista esimerkeistä siten, että siinä miehen huomionkohteena on romanttisen kiinnostuksen kohteen sijaan artistin äiti. Esimerkissä artisti kertoo ostavansa äidilleen asunnon ennen kuin hän ostaa itselleen kellon, mikä voidaan nähdä osoituksena artistin halusta pitää huolta äidistään ja laittaa hänet etusijalle.

- 4) beibi tos on karttapallo, sano vaa kohde, mennää sinne (Maailman ympäri)
- 5) mä voin viedä maailman ympäri sut (Maailman ympäri)
- 6) mä osan mun mutsille kämpän ennen ku ostan itelle kellon (40K)

Elättäjän rooli nousee esille esimerkissä 7, jossa mies sanoo voivansa välittää naisen eropaperit tämän työpaikalle. Esimerkki luo kuvaa perinteisestä, hegemonisesta heterosuhteesta, jossa nainen ei käy töissä ja mies tuo leivän pöytään. Miehen valta-asemaa korostetaan myös esimerkissä 8, jossa artisti sanoo naisen kutsuvan artistia isäksi. Isäksi kutsuminen on osaltaan viittaus perinteisiin heteroseksuaalisiin valta-asemiin. Esimerkissä 9 artisti kertoo naisen etsivän pelastajaa, minkä voidaan nähdä viittaavan siihen, ettei nainen artistin näkemyksen mukaan pärjää yksin vaan tarvitsee miehen pelastamaan hänet.

7) mä voin eropaperit sun duunipaikal välittää (Maailman ympäri)

8) mä oon badman, mun bämä kutsuu isäks (Bämä)

9) ja sun nimi Blondina, tiedän et oot yksin, etit pelastajaa (BLONDINA)

Diskurssin voidaan ajatella valottavan miesten näkemystä siitä, mikä on miehen tehtävä ja mitä häneltä odotetaan. Menestyksen ja rahan merkitys korostuu, ja tietynlaisen aseman saavuttamista halutaan ymmärrettävästi tuoda esille, mikäli niiden ajatellaan korreloivan miehen arvoa ja arvostusta yhteiskunnan ja esimerkiksi naisten silmissä. Hegemoniseen maskuliinisuuteen liitettävä ajatus siitä, että mies on perheen pää ja elättäjä, on nähtävissä monissa diskurssin esimerkeissä. Viime vuosina etenkin sosiaalisessa mediassa huomiota herättänyt, niin kutsuttu tradwife -ilmiö avaa mielenkiintoisen näkökulman aiheeseen. Termi ”tradwife” on lyhenne englannin kielen sanoista ”traditional wife” eli perinteinen vaimo. Tradwife ymmärretään tavallisesti naiseksi, joka kannattaa perinteisiä sukupuolirooleja ja elää kotirouvana odottaen miehen huolehtivan perheen taloudesta eli toimivan elättäjänä (Garfinkle 2024; Ruohisto 2025). Wilma Ruohisto (2025) tuo artikkelissaan esille, että suuri osa erityisesti poliittisesta tradwife -sisällöstä on suunnattu naisten sijaan miehille, jotka kaipaavat ilmiön edustamien ”perinteisten arvojen” pariin, toisin kuin naiset. Ilmiötä on kritisoitu, koska sen nähdään ihannoivan rahan ja sen tuoman vallan epätasaista jakautumista parisuhteessa, mikä taas lisää riskiä taloudelliselle väkivallalle (Ruohisto 2025). Ruohisto (2025) kuitenkin huomauttaa, ettei tradwife -ilmiö ole niin laaja ja yleinen, kuin sosiaalisen median luoma kuva antaa ymmärtää.

4.4 Nainen objektina -diskurssi

Äskeisessä diskurssissa käsiteltiin jo hieman sitä, miten naissukupuoli tulee aineiston lyriikoissa esille, ja nyt käsittelyyn otettava diskurssi keskittyy suoraan siihen, miten aineistossa suhtaudutaan naisiin ja kuinka heistä puhutaan. Monissa aineiston kappaleissa

naisista puhuttiin alentavasti ja esineellistävasti. Naiset nähtiin epäluotettavina, miehen tarpeisiin ja haluihin vastaavina objekteina ja heitä käytettiin muun muassa kostonvälineenä ja leikkikaluna. Näiden puhetapojen lisäksi aineistosta nousi esille muunkinlaisia naisia koskevia ilmaisuja, joita käsitellään osana diskursseja alaluvuissa 4.3 ja 4.5.

Diskurssin esimerkeissä esiintyy suomirapissa käytettyjä termejä, jotka on tarpeen avata ennen diskurssiin perehtymistä analyysin sujuvuuden ja ymmärrettävyyden takaamiseksi. Termit ”bämä”, ”veija”, ”hitata” ja ”heittää” toistuivat aineistossa useaan kertaan. Naista tarkoittava termi ”bämä” muodostuu englannin kielen sanan ”bitch” ja suomen kielen sanan ”ämmä” yhdistelmästä. Termiä käytetään aineistosta nostetuissa esimerkeissä sekä neutraaleissa yhteyksissä että osana ilmaisuja, joissa naisia kuvataan alentavalla tai muuten epäasiallisella tavalla. ”Veija” kuvastaa niin ikään naista, mutta se on ”bämää” latautumattomampi ja usein neutraali ilmaus. Termeillä ”hitata” ja ”heittää” viitataan seksin harrastamiseen ja aineistosta nostetuissa esimerkeissä termejä käytetään useimmiten tilanteissa, joissa sekä itsessään seksin harrastaminen että seksikumppanina toimiva nainen ovat miehelle merkityksellisiä.

Aineistosta nousi esille ilmaisuja, joissa miehen valta-asemaa korostettiin väheksymällä ja alistamalla naisia. Esimerkissä 1 artisti ”hittaa” naista ”ihan läpällä” eli vitsillä, huvikseen, ja näin ”merkkää reviiirinsä” eli näyttää muille miehille naisen olevan hänen. Samassa kappaleessa, esimerkissä 2, artisti kehuskelee naisen antavan hänelle suuseksiä, mikäli mies sitä pyytää. Artisti tuo esimerkissä 3 esille, että nainen tekee samaa myös hänen kavereilleen ja nimittää naista tästä syystä ”mun pikku imuriksi”. Esimerkin voidaan nähdä kuvaavan myös miesten keskinäisen yhteyden ja siteen tuottamista naisen esineellistämisen ja jakamisen kautta. Aineistosta voidaan erottaa myös miesten syyllistävä suhtautuminen liittyen naisten seksuaalisuuteen. Esimerkissä 4 naisen todetaan kuuluvan kadulle, koska tämä on harrastanut seksiä useamman miehen kanssa. Kappaleessa todetaan useaan otteeseen, kuinka käytetyn tavaran tai roskan tapaan ”nääh mimmit kuuluu kaduille” samalla, kun miesten sosiaalinen arvo nousee seksikumppaneiden määrän kasvaessa. Niin ikään esimerkissä 5 korostetaan miehen valta-asemaa naiseen nähden. Esimerkissä artisti kertoo ”tullessaan” eli lauenneensa naisen kasvoille, minkä myötä nainen kastettu. Sanalla ”kastettu” viitataan kristilliseen toimitukseen, jossa ihminen liitetään paikallisen kirkon tai seurakunnan jäseneksi ja jonka teologisena merkityksenä voidaan pitää esimerkiksi kastetun ihmisen pelastusta, uudelleensyntymää tai omantunnon puhdistamista. Näin ollen esimerkki voidaan nähdä viittauksena sille, että artisti toiminnallaan ajattelee puhdistavansa naisen tämän ”synneistä” tai pelastavansa tämän.

- 1) hyväl tuuril, mä hittaaan sua iha läpäl / mä oon koira, merkkaan aina reviirini tähä (Bämä)
- 2) tää bämä imee mua, jos mä pyydän nii (Bämä)
- 3) mun kaikil frendeil muna ja se imee niit / mun pikku imuri, se sai sen nimen siit (Bämä)
- 4) diorin hajuvesi ei ees peitä hajuu kalujen / en oo töissä trafis mut tyttö sä kuulut kaduille (Ei vitus)
- 5) tuln sun siskon naamaa, nyt se on kastettu (Julkinen persoona)

Aineistosta nousi esille, kuinka miehet näkevät naiset epäluotettavina ja pahoina. Esimerkissä 6 artisti kertoo, että hänen on vaikeaa luottaa naiseen. Esimerkissä 7 ”bämien” todetaan olevan ”vitun pahoja” ja esimerkissä 8 naisesta sanotaan, ettei tämä ole ”mikään enkeli”. Vastakkainasettelua luodaan esimerkeissä 7 ja 9 puhumalla itsestä kilttinä miehenä ja nostamalla itsen lisäksi muita miehiä naisten yläpuolelle toteamalla, että heitä kohtaan ollaan uskollisia samalla, kun naiset kuuluvat kaduille. Lisäksi esimerkissä 10 luodaan kuvaa tilanteesta, jossa nainen kiertää kaveriporukassa mieheltä toiselle. Edellä mainituissa esimerkeissä tulee esille samankaltaista miesten keskinäisen siteen luomista kuin naisen objektina -diskurssin esimerkissä, jossa miesten välistä yhteyttä tuotettiin naista alistamalla. Naisiin kohdistuvaa arvostuksen puutetta tuodaan esille puhumalla naisista leikkikaluna ja kostonvälineenä. Esimerkissä 11 keuhataan, kuinka ”veijat” pyörivät artistien jaloissa, minkä jälkeen heillä leikitään hetki, sitten kyllästytään ja lähdetään pois. Myös esimerkissä 7 nainen toimii miehen halujen tyydyttäjänä, jota ”heitetään” kerran ja sen jälkeen naista juostaan pakoon. Esimerkki 12 maalaa kuvaa tilanteesta, jossa artistista on puhuttu pahaa ja hän käyttää kostonvälineenä pahaa puhuneen miehen siskoa: ”jos joku puhuu must paskaa, annan sen slidaa ja nussin sen siskoo”. Esimerkki voidaan ymmärtää myös siten, että pahan puhuminen ei haittaa, koska artisti harrastaa seksiä miehen siskon kanssa. Kumpikin tulkinta johtaa siihen, että nainen nähdään arvottomana välikappaleena miesten välienselvittelyssä.

- 6) mun on vaikee tähä mimmii ees luottaa / jos mä kerron kaiken must, sä kelaat mua huoraks (Ei vitus)

- 7) oon kiltti mies, mut nää bämät vitu pahoi / strapped up, mul oli kumi ku mä ajoin /
nää mimmit huutaa, joo, ne tietää et ne hajoo / heitän sua kerra, sit mä lähen
juoksee pakoon (Bämä)
- 8) säästä meteli, sä et oo mikää enkeli (Bämä)
- 9) nää mimmit kuuluu kaduille / oon uskollinen vaan mun kamuille (Ei vitus)
- 10) mä tiiän, sun mimmi makaa kaa muiden / mä heitän sitä, passaan sen mun
kamuille / tag team, confident, takas kaduille (Ei vitus)
- 11) we have the voice, siks nää veijat on meiän jalois / me leikitää, kyllästyää ja
lähetää pois, pois, pois (Kauemmas)
- 12) jos joku puhuu must paskaa, annan sen slaidaa ja nussin sen siskoo (Julkinen
persoona)

Diskurssi nostaa esille epäasiallisen, naisia alistavan ja esineellistävän naispuheen ilmenemisen rap-musiikissa. Aihe on ollut keskiössä rapin maskuliinisuuteen liittyvässä julkisessa keskustelussa sekä aiheesta tehdyssä tutkimuksessa (esim. Hynynen 2017), jonka havaintoja toteutettu analyysi tukee. Diskurssi koostuu hypermaskuliinisuudelle ominaisista naissukupuolen kuvauksista ja naisia koskevista puhetavoista, joissa nainen nähdään miestä alempiarvoisena; naisia esineellistetään, alistetaan ja arvostellaan (Rinta-Pollari 2024: 267, 277). Aineistossa miehet nostavat itsensä ja ”kamunsa” naisten yläpuolelle sekä luovat yhteyttä ja sidettä toisiinsa kohtelemalla naisia epäasiallisella tavalla.

4.5 Mies ja tunteet -diskurssi

Aineiston kappaleissa ilmeni rap-musiikille ominaisesta hypermaskuliinisuudesta poikkeavaa, naisiin ja romanttisiin suhteisiin sekä ahdistukseen ja paineiden kokemiseen liittyvää tunteiden ilmaisua. Yleisesti ottaen hegemonisessa maskuliinisuudessa ihanteellisena on nähty mies, joka peittää tai vähintään kontrolloi tunteitaan ja niiden ilmaisua. Tästä poikkeavaa, inklusiivisen maskuliinisuuden muotoon kuuluvaa tunteiden vapaampaa ilmaisua nousi aineistossa ajoittain esille. Esimerkissä 1 artisti tukeutuu naiseen, ”Blondinaan”, kun työn ja menestyksen tuomat paineet tuntuvat ylivoimaisilta. Jo se, että artisti myöntää tuntevansa paineita, haastaa hieman hegemonista maskuliinisuutta. Tähän yhdistettynä naiseen tukeutuminen luo kuvaa pehmeämmästä, avuntarpeen myöntävästä maskuliinisuuden representaatiosta. Naista kaivataan esimerkissä 2, ja esimerkissä 3 artisti on yllätynyt omista

tunteistaan naista kohtaan. Romanttisten tunteiden ääneen sanoittaminen niin ikään tekee eroa esimerkeissä rakentuvan maskuliinisuuden ja hegemonisen maskuliinisuuden muodon välille. Miesten kokemaa ahdistusta ja paineita nostetaan esille esimerkeissä 4 ja 5, joista ensimmäisessä artistin käsityksen mukaan toisen miehen riidanhaastaminen johtuu tämän kokemasta ahdistuksesta ja jälkimmäisessä artisti kertoo haluavansa peittää kokemansa paineet muilta ihmisiltä.

- 1) silloin ku tää kaikki on vaa liikaa, mietin sua Blondina (BLONDINA)
- 2) ja mä kaipaän sua taas (Aino)
- 3) nää kaikki tunteet yllätti mut (Maailman ympäri)
- 4) sua ahdistaa, siks sä biiffaat Ahdin kaa (Yksinkertasta)
- 5) nelkytä tonnii mun boksis ja toiset nelkyt mun kädes / platinaa seinäl, oon saanu klubit täyttymään väest / silti must tuntuu, et mun jokainen sävel / kertoo siit paineest, jota en haluu et näet (40K)

Tunteiden vapaamman ilmaisun lisäksi aineiston kappaleissa nousi monta kertaa esille tilanteita, joissa miehet työnsivät kokemansa tunteet syrjään tai pyrkivät peittelemään niitä muilta ihmisiltä, kuten äsken käsitellyssä esimerkissä 5. Samaa teemaa sivuttiin myös alaluvussa 4.2, jossa syvennyttiin siihen, kuinka menestys asettuu miesten elämässä ihmissuhteiden edelle ja tätä tärkeysjärjestystä ylläpitääkseen miehet puskevat ihmissuhteidensa lisäksi tunteensa syrjään. Esimerkeissä 6 ja 7 artisti tuo esille, että hän on kantanut mielestään jo riittävästi tunteiden, kuten katkeruuden luomaa painolastia, joten hän on antanut anteeksi ja päästänyt näin itsensä vapaaksi, ”katkaissut kahleet”. Esimerkeissä 8 ja 9 artistin mukaan hänellä ei ole aikaa itkeä eikä velloa itsesäällissä, sillä nyt on aika tehdä rahaa ja mennä ”beastmodeen”. Termillä ”beastmode” artistin voidaan ajatella viittaavan tilaan, jossa keskitytään päättäväiseen ja ahkeraan työntekoon jonkin asian saavuttamiseksi. Esimerkeissä 10 ja 11 artistit puhuvat katujen viemästä sydämestään sekä sydämestä, jota ei enää voi sulattaa. Molempien esimerkkien voidaan nähdä kuvaavan tilannetta, jossa miehen sydän on sulkeutunut ja sen mukana romanttiset tunteet ovat syystä tai toisesta joko sammuneet tai laitettu syrjään, eikä mies halua tai pysty vastaanottamaan rakkautta.

- 6) katkeruus on vaa painolastii, mä oon jo kantanu tarpeeks (Meit ei oo)
- 7) mä oon katkassu kahleet, mä oon jo antanu anteeks (Meit ei oo)

- 8) ei mul oo aikaa enää itkee, en itsesäällissäni vello (40K)
- 9) mut nyt on aika mennä beastmode, nyt on aika tehdä rahaa (40K)
- 10) nää kadut multa sydämen vei, sä katot mua, en oo enää same (Kauemmas)
- 11) sydän nii kylmä, sitä ei voi sulattaa enää (Meit ei oo)

Diskurssissa on nähtävissä hypermaskuliinisuutta haastavia mieheyden muotoja, joissa miehen haavoittuvuus, tuen tarve ja erilaiset tunteet tuodaan esille. Lisäksi diskurssin esimerkeissä on selvästi havaittavissa miesten näkemys siitä, että omat tunteet ja koetut haasteet täytyisi piilottaa muilta ihmisiltä. Kuitenkin tunteiden peittelystä kertominen korostaa tunteiden olemassaoloa ja tuo näkyväksi miesten, ja myös laajemmin yhteiskunnassa vallitsevan, hegemonisen maskuliinisuuden ajatuksen siitä, että miesten ei kuulu näyttää tunteitaan.

5 Lopuksi

5.1 Analyysin yhteenveto ja johtopäätökset

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, millaisia maskuliinisuuden representaatioita ja miessukupuolen kuvauksia vuoden 2023 kuunnelluimmissa rap-kappaleissa esiintyy ja suhteuttaa näitä maskuliinisuuden kuvauksia hegemonisen maskuliinisuuden muotoon. Lisäksi tavoitteena oli tarkastella tapoja, joilla näitä representaatioita tuotetaan. Aineistoa käsiteltiin diskurssianalyysin keinoin muodostaen aineistossa toistuneista maskuliinisuuden rakentumiseen liittyvistä ilmaisuista ja teemoista diskursseja, ja pyrkien niiden kautta hahmottamaan, millaisia maskuliinisuuden representaatioita kappaleissa esiintyy. Mahdollisimman monipuolisen ja edustavan kuvauksen saavuttamiseksi aineistoon valittiin kymmenen suomirap-kappaletta eri esittäjiltä.

Aineistosta erotettiin viisi toistuvaa diskurssia: mies vs. muut miehet -diskurssi, menestys ennen kaikkea -diskurssi, mies hoitaa -diskurssi, nainen objektina -diskurssi sekä mies ja tunteet -diskurssi. Mies vs. muut miehet -diskurssissa korostui hegemoniselle maskuliinisuudelle ominainen miesten välinen kilpailuasetelma sekä rap-musiikille ominainen tarve korostaa omaa paremmuuttaan muihin miehiin ja rap-artisteihin nähden. Menestys ennen kaikkea -diskurssi raotti ovea miesten prioriteetteihin, joissa työn tekeminen ja menestys asettuivat ihmissuhteiden ja etenkin romanttisten suhteiden edelle. Tämän voidaan nähdä korreloivan miesten omaa, hegemonisen maskuliinisuuden muotoon kuuluvaa ajatusta siitä, mitä miehen kuuluu tehdä ja saavuttaa ja kuvastavan näin myös miesten tavoittelemaa maskuliinisuutta, ”miehen mallia”. Mies hoitaa -diskurssi muodosti kuvaa miehestä elättäjänä ja elämysten tarjoajana. Miehen taloudellinen valta-asema tuotiin esille hänen tarjoutuessaan maksamaan naiselle lomamatkoja ja kalliita vaatteita, ja samalla korostettiin miehen työn tuottamaa hedelmää, varallisuutta ja menestystä, jotka mahdollistavat merkkikorujen ostamisen ja matkat maailman ympäri.

Nainen objektina -diskurssissa käsiteltiin aineistosta noussutta, naista esineellistävää, syyllistävää ja alistavaa sisältöä. Diskurssi rakentui ilmaisuista, joissa mies nostettiin tavalla tai toisella naisen yläpuolelle ja naisen tehtävänä nähtiin miehen tarpeiden ja halujen palveleminen. Lisäksi naisia pidettiin epäluotettavina ja pahoina. Diskurssi kuvastaa hegemonista maskuliinisuutta, jossa mies on valta-asemassa ja arvokkaampi kuin nainen. Lisäksi diskurssissa korostui vastakkainasettelu naisten ja miesten välillä. Mies ja tunteet

-diskurssi avasi hegemonisesta maskuliinisuudesta poikkeavaa, inklusiivisen maskuliinisuuden representaatiota, jossa mies voi ilmaista tunteitaan ja tukeutua muihin ihmisiin. Toisaalta aineistosta nousi paljon ilmaisuja, joissa mies koki haluttomuutta näyttää tunteitaan ja pyrki peittämään etenkin negatiiviset tunteet muilta ihmisiltä. Voidaan ajatella, että miehet itse kokevat tunteiden ilmaisemisen heikkoutena, jota ei haluta muiden näkevän, jotta hän voi säilyttää asemansa maskuliinisena, ”oikeana” miehenä. Diskurssi herätti ajatuksia miesten tasapainottelusta hegemonisen ja inklusiivisen maskuliinisuuden välillä; tunteiden olemassaolo tehtiin näkyväksi, vaikka samaan aikaan ne pyrittiin piilottamaan ja jopa kieltämään itseltään ja muilta.

Aiempien tutkimusten tavoin analyysin tuloksista voidaan huomata, kuinka aineistosta nousseet diskurssit tukevat toisiaan, mutta myös kilpailevat keskenään. Jopa samassa kappaleessa voi rakentua ja risteillä useampia diskursseja, joiden tuottamat merkitykset ovat keskenään jopa ristiriitaisia. Tuloksissa ilmenee sekä hegemonista hypermaskuliinisuuden muotoa kuvastavia representaatioita, mutta myös inklusiivisia maskuliinisuuden kuvauksia, kuten aiempienkin tutkimuksien tuloksissa. Rapin maskuliinisuuteen liittyvä aiempi tutkimus on painottunut rap-kappaleissa esiintyvän naispuheen sekä miesten ja naisten välisten suhteiden tutkimukseen. Toteutettu tutkimus tuotti tietoa rap-musiikissa esiintyvän maskuliinisuuden rakentumisesta myös muiden näkökulmien, kuten miesten keskinäisten suhteiden, menestymisen ja tunteiden ilmaisun, kautta. Uutena havaintona voidaan nähdä esimerkiksi mies hoitaa -diskurssissa ja osin myös menestys ennen kaikkea -diskurssissa esille noussut miesten omaksuma tehtävä haalia rahaa, joka mahdollistaa omien halujen ja tarpeiden täyttämisen lisäksi naisten vaatimukseen vastaamisen. Tämän voidaan ajatella peilaavan yhteiskunnassa vallitsevaa hegemonista maskuliinisuutta ja sen määräämiä odotuksia ja miehelle asetettuja raameja, mutta myös miesten pyrkimystä saavuttaa ja säilyttää rahan mukanaan tuoma valta-asema.

5.2 Tutkimuksen rajoitteet ja jatkotutkimus

Toteutettu diskurssianalyysi tarjosi vastauksia tutkimukselle asetettuihin kysymyksiin koskien rap-kappaleissa tuotettuja maskuliinisuuden representaatioita. Tutkielman suppeus ja aineiston asettamat raamit, kuten tiettyyn ajanjaksoon keskittyminen ja kappaleiden määrä, vaikuttivat tutkimustulosten laajuuteen ja yleistettävyyteen. Aineistosta ei ollut tutkielman ja analyysimenetelmän asettamissa rajoissa mahdollista nostaa esille kaikkea maskuliinisuutta tuottavaa sisältöä, mikä on hyvä muistaa tutkimustuloksia tarkastellessa.

Jatkotutkimusta ajatellen voisi olla hedelmällistä keskittyä johonkin tiettyyn teemaan ja tarkastella sen ilmenemistä rap-kappaleissa maskuliinisuuden näkökulmasta sen sijaan, että tutkimuksessa käsitellään aiheeseen liittyviä teemoja hyvin laajalla skaalalla.

Tutkimuskohteeksi voisi ottaa esimerkiksi miesten keskinäiset suhteet tai tunteiden ilmaisun ja tutkia, kuinka valittua teemaa käsittelevä sisältö suhteutuu maskuliinisuuden eri muotoihin.

Rajatumpiin teemoihin keskittymällä tutkimus olisi mahdollista toteuttaa laajemmalla aineistolla ilman, että aineiston analysoinnista tulee liian monitahoista ja sekavaa.

Maskuliinisuuden rakentumista voisi tarkastella lyriikan lisäksi myös esimerkiksi rap-kappaleiden musiikkivideoissa tai artistien julkisissa esiintymisissä.

Lähteet

Tutkimusaineisto

Suosituimmat biisit 2023. Spotify.

<https://open.spotify.com/playlist/37i9dQZF1DWWV33299se9xg> (luettu 15.11.2024).

AHTI feat. Costi (2022) *Yksinkertasta*. Tekijät: Ahti Peltonen, Tuomas Kostiainen & Wille Mannila. WM Finland.

Blacflaco feat. Korelon (2023) *Julkinen persoona*. Tekijät: G Baby, Korelon Korelon, Salah Polo. Ghattobaby.ent/Korelon.szn.

Cledos feat. ibe (2023) *Kauemmas*. Tekijät: Ade Iduozee, Franklin Shadrack, Ilmari Kärki, Santeri Kauppinen & Vladis Heponen. WM Finland.

Costi (2023) *Maailman ympäri*. Tekijät: Daniel Okas & Tuomas Kostiainen. PME Records.

Gettomasa (2023) *Meit ei oo*. Tekijät: Aleksi Asiala, Aleksi Lehikoinen, Eduard Kukko, Lauri Moilanen & Robert Laukkanen. PME Records.

ibe (2023) *BLONDINA*. Tekijät: Ilmari Kärki & Saleh Masaadi. Skorpioni.

Jore & Zpoppa feat. william (2022) *Bämä*. Tekijät: Cigalo Lubuma, David Masomi, Hugo Sundstedt, Jordan Muyima, Obed Banza & william. Laundry Music Company.

Lauri Haav (2023) *Aino*. Tekijät: Aaro Virkkala, Frank Shadrack, Lauri Haavisto, Richard Kerr, Robert Laukkanen, Santeri Kauppinen & Scott David English. PME Records.

Sexmane (2022) *40K*. Tekijät: Max Sene & Ville Laitinen. Sony Music Entertainment Finland.

william feat. Korelon (2023) *Ei vitus*. Tekijät: Aleksanteri Hulkko, Hugo Sundstedt, Onni Virtanen & william. Sony Music Entertainment Finland.

Tutkimuskirjallisuus

Anderson, Eric & McCormack, Mark (2018) “Inclusive Masculinity Theory: Overview, Reflection and Refinement”. *Journal of Gender Studies*, 27(5), 547–561.

<https://doi.org/10.1080/09589236.2016.1245605> (luettu 13.4.2025).

Connell R.W. (2005) *Masculinities*. Second Edition. Los Angeles: University of California Press.

Garfinkle, Maddie (2024) “What Is a Tradwife? All About the Controversial Lifestyle – And Why It’s Having a Viral Moment”. *People*, 29.7.2024. <https://people.com/what-is-a-tradwife-8684651> (luettu 28.4.2025).

- Hynynen, Suvi-Kukka (2017) ”*Tytöt ei osaa räppää, piste!*” ja muita stereotyyppioita: *Naiskuva suomiräpissä*. Helsingin yliopisto. Pro gradu -tutkielma.
- Jokinen, Arja, Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero (2016) *Diskurssianalyysi: Teoriat, peruskäsitteet ja käyttö*. Tampere: Vastapaino.
- Jokinen, Arto (2003) *Yhdestä puusta: Maskuliinisuuksien rakentuminen populaarikulttuureissa*. Tampere: Tampere University Press.
- Jokinen, Arto (2010) ”Kriittinen mies- ja maskuliinisuustutkimus”. *Käsikirja sukupuoleen*. Toim. Tuija Saresma, Leena-Maija Rossi & Tuula Juvonen. Tampere: Vastapaino, 128–138.
- Järvinen, Samuel (2023) ”Suomirap on nyt suosittumpaa kuin koskaan – mutta missä on kokeellisuus?”. *Klangi*, 11.12.2023. <https://www.klangi.fi/uutiset/mielipide/kolumni-suomirap-on-nyt-suositumpaa-kuin-koskaan-mutta-missa-on-kokeellisuus/> (luettu 10.4.2025).
- Kilpeläinen, Iida (2018) *Gettolarppausta ja jätkäporukoita: Maskuliinisuuksien representaatioita suomalaisen rapin kansitaiteessa*. Turun yliopisto. Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos. Pro gradu -tutkielma.
- Mattila, Ilkka (2023) ”Spotifyn kuunnelluimpien listaa hallitsee suomen-kielinen räp, jota radiot eivät soita”. *Helsingin sanomat*, 29.11.2023. <https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000010011020.html> (luettu 10.4.2025).
- Mikkonen, Jani (2004) *Riimi riimistä. Suomalaisen hiphopmusiikin nousu ja uho*. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.
- Niemelä, Aku (2023) *Miesten marginaalisuus ja maskuliinisuus rap-artisti Hurtan lyriikoissa rakentuvina*. Tampereen yliopisto. Sosiaalityön tutkinto-ohjelma. Pro gradu -tutkielma.
- Paleface (2011) *Rappiotaidetta: suomiräpin tekijät*. Helsinki: Like.
- Pietikäinen, Sari & Mäntynen, Anne (2019) *Uusi kurssi kohti diskurssia*. Tampere: Vastapaino.
- Pietilä, Ilkka & Ojala, Hanna (2021) “Inclusivity, Horizontal Homosociality and Controlled Participation of “The Others”: Negotiations of Masculinity and Ageing in Two Older Men’s Communities”. *NORA - Nordic Journal of Feminist and Gender Research*, 29(4), 316–329. <https://doi.org/10.1080/08038740.2021.1981997> (luettu 13.4.2025).
- Rantakallio, Inka (2018) ”Sana ylös”. *Kirjallisuuden ja musiikin leikkauspintoja*. Toim. Siru Kainulainen, Liisa Steinby & Susanna Välimäki. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 361–386.

- Rantalainen, Ella (2021) ”Älkää unohtako valkoista heteromiestä.” *Maskuliinisuuden representaatiot Paperi T:n esikoisrunokokoelmassa post-alfa (2016)*. Jyväskylän yliopisto. Musiikin, taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitos. Pro gradu -tutkielma.
- Rinta-Pollari, Alma (2024) ””Mä oon riippuvainen sust ja sä oot riippuvainen must.” Maskuliinisuuksien representaatiot suomalaisessa runopoikaräpissä”. *Joustavat sukupuolet – Muuntuvat merkitykset*. Toim. Niina Hämäläinen, Tarja Kupiainen & Riikka Taavetti. Kalevalaseuran vuosikirja 103. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 267–290.
- Rose, Tricia (1994) *Black Noise: Rap Music and Black Culture in Contemporary America*. Hanover: Wesleyan University Press.
- Ruohisto, Wilma (2025) ”Kommentti: Haluavatko kaikki naiset nyt itselleen providermiehen? Tilastot paljastavat poikkeuksellisen seikan naisten työelämästä”. *Iltasanomat*, 12.2.2025. <https://www.is.fi/menaiset/ilmiot/art-2000011025906.html> (luettu 29.4.2025).
- Strand, Heini (2018) ”Kolumni: Suomiräp itse asiassa – keskustelu on vihdoinkin virkeää, kyseenalaistavaa ja monipuolista”. *Klangi*, 23.3.2018. <https://www.rumba.fi/uutiset/kolumni-suomirap-itse-asiassa-keskustelu-vihdoinkin-virkeaa-kyseenalaistavaa-ja-monipuolista/> (luettu 10.4.2025).
- Sykäri, Venla, Rantakallio, Inka, Westinen, Elina & Cvetanovic, Dragana (2019) ”Johdanto: Hiphop Suomessa 35 vuotta”. *Hiphop Suomessa: Puheenvuoroja tutkijoilta ja tekijöiltä*. Helsinki: Nuorisotutkimusseura, 7–32.
- Tikanmäki, Sofia (2019) ”Oon pelimies ja mä etin omaa pelinaista” *Naisten ja miesten representointi parisuhteen osapuolina suomiräp-lyriikassa*. Helsingin yliopisto. Suomen kieli. Pro gradu -tutkielma.